

[Udenrigsministeren.]

nå frem til en forståelse med det ærede medlem. Det er det ærede medlems omtale af min rejse til London og min samtale med den amerikanske udenrigsminister, Mr. Acheson. Jeg kan ikke godkende den fremstilling af sagen, som det ærede medlem har givet. Det ærede medlem sagde, at officielt drejede det sig om tankbåden, men reelt om stationering. Nu var det ærede medlem ikke tilstede ved denne samtale, men jeg tror, det ærede medlem har den tillid til mig, at han vil tro mig — sådan har det dog været imellem os hidtil, at vi har troet hinanden på vort ord —, når jeg siger, at hovedtiden i min samtale med den amerikanske udenrigsminister optoges af tankbådsagen, som dengang var meget aktuel, idet det var vigtigt at få forklaret det standpunkt, som regeringen havde taget overfor den amerikanske henstilling. Det var mig magtpåliggende at gøre det klart for den amerikanske udenrigsminister, at vi ikke kunne eller ville ændre det standpunkt, vi havde tilkendegivet, og at vinde forståelse for det synspunkt, vi her havde ført frem, og jeg kan også godt sige, at det var tankbådsagen, som var den egentlige årsag til, at denne samtale i London blev ført. Vi kom også ind på det andet spørgsmål, det er rigtigt, og det var ganske naturligt, for som det ærede medlem husker, havde den norske udenrigsminister Lange og jeg i Lissabon haft en samtale med den amerikanske udenrigsminister om dette spørgsmål, som jeg har gjort rede for tidligere, også i det udenrigspolitiske nævn, og det var da naturligt, at der, da Mr. Acheson og jeg traf hinanden igen, blev spurgt om, hvordan det nu lå med den sag, som vi havde drøftet.

Lad mig sige det klart og åbent, og her har jeg krav på at blive troet: jeg gav ikke under denne samtale noget tilsagn om, at denne fredstidsstationering skulle gennemføres her i landet. Jeg har ikke ved denne samtale foregrebet begivenhedernes gang. Rigsdagen står den dag i dag frit, og der er ikke af den danske regering eller af mig indgået nogen forpligtelse, der i givet fald vil forhindre rigsdagen i at modsætte sig dette forslag, hvis den ønsker det.

Regeringen var dengang — som den er det nu — positivt indstillet, men vi havde ikke og har ikke truffet den endelige beslutning, fordi der er en række spørgsmål endnu,

der må undersøges, og vi vil ikke, og kan ikke, tage den endelige beslutning i dette spørgsmål — og havde altså heller ikke gjort det før denne samtale —, før vi har klarhed over en række af de problemer, således som jeg nævnte det i går. Alene af den grund må det være ganske klart, at det er urigtigt at påstå, at denne samtale, som i hovedsagen drejede sig om noget helt andet, på nogen måde skulle have tilsidesat rigsdagen eller foregrebet begivenhederne. Det var en helt naturlig fortsættelse af den samtale, vi havde haft i Lissabon, og jeg må som udenrigsminister — det må enhver udenrigsminister — have ret til at samtale om spørgsmål, når man ikke binder, hvor man ikke har ret til at binde — det turde være klart.

Som bevis for sin opfattelse har det ærede medlem sagt, at nogle få dage efter erklærede Mr. Truman, at et medlem af den danske regering havde givet udtryk for, at man overvejede at ændre sin hidtidige politik.

Jeg vil for det første deroverfor sige til det ærede medlem, at det ikke var nogle få dage efter. Min samtale med den amerikanske udenrigsminister fandt sted den 28. juni. Den amerikanske præsident udstedte sin erklæring den 25. juli, altså næsten en måned efter, og i den tid, der var forløbet fra den 28. juni til den 25. juli, holdt en række ministre og jeg selv taler om dette spørgsmål for åbent at lægge det frem for det danske folk, for at man ikke her skulle starte diskussionen for sent, for at man ikke pludselig skulle komme med et forslag, som ikke havde været genstand for offentlig debat. Det har man dog hidtil altid opfordret os til, og jeg er meget bedrøvet over, at når man så går den vej, inden der er truffet nogen aftale, inden nogen som helst er bundet, at lægge et problem frem for det danske folk, for at der kan blive en offentlig diskussion på et frit grundlag, bliver man også angrebet for det. Vi bør ikke stille hinanden — det ærede medlem ikke mig og jeg ikke det ærede medlem — i den situation, at vi må citere Peer Gynt: Hvadenten jeg hamrer eller hamres — lige fuldt så skal der jamres. Thi hvad skete der? Der skete det, at den højtærede finansminister talte den 10. maj i Give; jeg talte selv den 17. maj og den 5. juni, og endelig holdt forsvarsministeren en udførlig tale i radioen den 2. juli, i hvilken dette problem blev lagt frem.